

A gesztenye matematikája

Intézmény: Szivárvány Óvoda, Kistelek
Projektvezető óvodapedagógus: Virágné Szűcs Éva
Kapcsolattartó: Habók Anita

Projektnapló

A Gesztenye matematikája program a Szivárvány Óvoda Gézengúz csoportjában valósult meg 25 gyerek (4-5 évesek) részvételével. A projekt a matematikai ráismerés örömet, az elemi számolási képesség fejlesztését, az összefüggések felfedezését szolgálja. A témák megvalósítása többféle tevékenységhez kötődött a matematikai tartalom mellett, például a környezet megismerése, egészséges életmódra nevelés, mozgás, tánc, ének, rajzolás, festés, kézimunka.

A projekt keretében a matematikai tartalomra került a hangsúly, de az óvodai nevelési más feladataihoz is kapcsolódott a tartalom. A gyerekek így az érzelmi és közösségi nevelésben részt vettek a közös élményeken alapuló tevékenységeken keresztül, mint például a lehulló gesztenyék gyűjtése, majd a gesztenye dobása, ki tudja távolabbra dobni a gesztenyét, melyik csoport gesztenyéje repül hosszabban. Lehetőség volt egymás segítésére és az együttműködésre a gesztenye sünök hozzávalóinak előkészítésekor kiscsoportos formában. Közös élményt jelentett Kippkopp alakjának közös elkészítése gesztenyéből. Kippkopp alakját a gyerekek meséből ismerik, de itt lehetőség volt a megjelenítésére is, az együttes alkotáson keresztül, melybe az óvónő és dajka néni is bekapcsolódott a gesztenye fűrészával. A gyerekek elkészítették Kippkopp kertjét is termékekből saját készítésű termékekkel kiegészítve.

A programban jelen volt a művészeti fejlesztés is. A kézi munkához kapcsolódóan a hajtogatást gyakorolták például, de megjelent a díszítés is a

saját produktumok díszítése esetében, vagy Kippkopp kertjének közös berendezése során.

A magyar oktatásban fontos cél a gyermekek minden napi testnevelése. A mozgást többek között a geometriai formák gesztenyével történő kirakásához kapcsoltuk, valamint a gesztenyével végzett gimnasztikai gyakorlatokhoz.

Az ének és a tánc a közös és a kiscsoportos csoportélményhez járultak hozzá, melynek során az őszi termések lehetőséget adtak a ritmikai képességek fejlesztésére az egyéni feladaton keresztül és a végén összeállt a természetkar is, mely a közös zenélés örömet közvetítette. A tánc, a mozgás a gyerekek kis csoportos és egész csoportos együttműködését is biztosította.

A tevékenységek során a tanulás az Óvodai nevelés programja szerint valósul meg, így sor került az irányított megfigyelésre, felfedezésre, az utánzásra és modellkövetésre, a játékos, cselekvéses tanulásra, valamint a spontán játékos tapasztalatszerzésre.

A foglalkozások időtartama körülbelül 30 perces volt, de egy délelőtti több 30 perces blokk is megvalósulhatott. Ezek azonban időben elhúzódó tevékenységek voltak, gyakran forgószínpados megoldással, kötetlen hangulatban teltek és a gyerekek gyakran választhattak, hogy mikor szeretnének bekapcsolódni. Nagyon ritkán fordult elő, hogy egy-egy feladatot kihagyott valaki és inkább mást játszott.

A projekt menete

1. foglalkozás

A foglalkozás ideje: 2016. 11. 10. 2x30 perc; 2016. 11. 14. 30 perc

A tevékenységi forma: A külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal

A tevékenység célja:

Probléma helyzetek felfedeztetése, megoldása önálló gondolkodás fejlesztése

Környezeti neveléssel kapcsolatos cél: Őszi takarítás a kertben, gesztenye, makk, falevélszedés

Matematikai cél: Sokaságok összehasonlítása, A becslés, halmazalkotás gyakorlása (súlybecslés, formafelismerés, többkevesebb, ugyanannyi)

A tevékenység feladatai:

Képességfejlesztés

A. Kognitív funkciók fejlődésének elősegítése

- Érzékelés, észlelés a termékek megtalálásával, összegyűjtésével, tapintásával, hangjuk meghallgatásával
- Figyelem tartósságának, terjedelmének, elmélyültségének: válogatás, halmazalkotás
- Gondolkodás fejlődésének az elősegítése és megkülönböztetés, összehasonlítás a halmazalkotás során
- Alak-formaállandóság fejlesztése, a különböző síkidomok körberakása céllal

B. Szociális képességek fejlődésének elősegítése

- Társukkal való együttműködés: a csoport munka során /fiúk-lányok/ az egymásra való odafigyeléssel, összedolgozással
- Türelem, egymásra figyelés: egymás ötleteinek, válaszainak meghallgatása által

C. Egészséges életmód alakítása

- A szabadban tartott, mozgással egybekötött tevékenységek

D. Anyanyelvi nevelés

- Élmények megfogalmazásával beszédkedv fokozása
- Aktív- passzív szókincs fejlesztése az elhangzott új szavak, kifejezések által

Szervezési feladatok:

A gyerekek várható (javasolt) beosztása

Kertészkedés a kiskertben választott párral

Csoportmunka óvónő által kialakított fiú-lányok csoportja

2. foglalkozás

A foglalkozás ideje: 2016. 11. 15. 2x30 perc

A tevékenységi forma: A környező világ tevékeny megismerése matematika tartalommal

A tevékenység célja:

- Nagyság szerint sorba rendezés
- Súly
- Forma felismerés (pl. gömbölyűhöz hasonlít)

A tevékenység feladatai:

- Gondolkodás fejlődésének elősegítése, a gondolkodási műveletek alkalmazása készlettel
- Kognitív gondolkodás fejlesztése probléma helyzetek kialakulásával
- Az összefüggések felfedeztetése, spontán felismerés megerősítése
- Kiemelni, esetleg rávezetni a helyes megoldásra

A tevékenység tartalma:

- Több kevesebb megállapítása látvány szerint
- Halmazalkotás megadott vagy saját látvány szerint
- Ritmikus sor alkotása megkezdett sor folytatásával
- Számfogalom alakítása (6-os számkörön belül összeadás, kivonás)
- Viszonyítások, összehasonlítások
- Mértékegységek, súlymérés

Szervezeti forma: egész csoportos, kiscsoportos, kötetlen

3. foglalkozás

A foglalkozás ideje: 2016. 11. 16. 3x30 perc

A tevékenységi forma: Rajzolás, festés, kézimunka

A tevékenység célja:

- Örömszerzés a Kippkoppnak
- A sütemény- gesztenyesüni- elkészítésével, ismerkedés a süteménykészítéssel
- Egészséges életmódra nevelés (alma, puffasztott rizs)

A tevékenység feladatai:

Kognitív funkciók fejlesztése

- Figyelem tartóssága, terjedelmének, elmélyültségének fejlesztése a tevékenységben való aktív részvétellel, érzékszervi megállapításával - kisebb-nagyobb
- Gondolkodás fejlesztése a gondolkodási műveletek használatával
- Szókincs bővítése, kreatív gondolkodás fejlesztése, logikai összefüggések megfigyelése

A tevékenység tartalma:

Mese-vers

- Kippkopp mesék
- Vadgesztenye héj ...

Külső világ tevékeny megismerése

- A szelídgesztenye, a keksz a puffasztott rizs eredete, felhasználása
- Az anyagok halmazállapotának a tulajdonságai (alma levelet ereszt)
- Az ajándékozás szokásának felelevenítése

Matematikai tapasztalatok

- Űrtartalom mérés: mérés mérleggel, mérőkanállal, mérés pohárral – melyikbe fér - több- kevesebb
- Halmazalkotás a hozzávalók mennyiségének a kimérése
- Alma mérete, egyforma méretre való vágása, reszelése – vékonyabb-vastagabb
- Díszítés rendezetten
- Terítés: számosság, ugyanannyi, több-kevesebb, ugyanannyivá tétel, pótlással, elvétellel

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- Gyúrás, összedolgozás
- Szeletelés, vágás
- Reszelés
- Díszítés - tüskék beszurkálása
- Szalvéta hajtogatása
- Terítés esztétikuma

Szervezeti forma: egész csoportos, kiscsoportos, kötetlen

4. foglalkozás

A foglalkozás ideje: 2016. 11. 17. 2x30 perc

A tevékenységi forma: Mozgás

A tevékenység célja:

A gyermeki kompetenciák kiteljesítése a mozgáson keresztül.

- A gesztenye hajításával a megszerzett tudással a mozgásleképzés átélése
- Környezettudatos magatartáshoz fűződő gondolkodás, érzelem és cselekvés beépülésének segítése a „Takarítsd ki a fák alját” c. játékkal.
- Kooperatív magatartás alakítása a játékokon keresztül.

A tevékenység feladatai:

Képességfejlesztés

- Erő, izom, talpboltozat fejlesztése
- Az egykezes felső dobás gyakorlása
- Szabálykövetés, társas viselkedés alakítása
- Finommozgás, szem- kéz koordináció, téri tájékozódás, iránykövetés alakítása
- Alapvető gyermeki szükségletek kialakítása: öröm és mozgás

Matematikai tartalom:

- Számosság: több-kevesebb
- Mérés gyakorlása kötéllel
- Viszonyítások, összehasonlítások

Szervezeti forma: csapatjáték és egyéni

5. foglalkozás

A foglalkozás ideje: 2016. 11. 18. 2x30 perc

A tevékenységi forma: Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja:

- Új dal megismerése gyakorlása

A tevékenység feladatai:

- A zenei képességek és személyiség fejlesztés segítése
- Zenei fejlesztés
- Ritmikai képesség: egyenletes lüktetés folyamatos gyakorlása: gesztenyék összeütögetésével és természetek felállításával
- Hallásfejlesztés
- Hangszínérzék képességének a fejlesztése az őszi termések /dió, makk, mogyoró, falevél, kukorica, gesztenye/ megszólaltatásával, összeütögetésével
- Egymás hangjának felismerése

Szervezeti forma: egész csoportos, kiscsoportos, kötetlen

Reflexiók

A gyerekek nap mint nap számolnak, kiszámoló mondókákat mondogatnak, egyesek képesek elszámolni 10-ig, 20-ig de néha ez csak mechanikus „betanulás”. Ehhez nagy segítséget nyújtott az a viszonyítási alap, amikor együtt számoltuk meg az őszi terméseket. Rájöttek, hogy 5 mogyoró ugyanannyi, mint 5 alma, pedig mennyivel kisebb. A formai különbözőségek sokszínűségét is felfedezték a játékok során: gömbölyű a gesztenye, dió, de az apró gyöngy, a bors, az alma és a dinnye is. Minden formának sok-sok változata van.

A Mi van a takaró alatt? című játék alatt például az összefüggések játékos megismertetése, felfedeztetése valósult meg. A gyerekek játéknak érezték a feladatot, miközben következtetéseket vontak le. Öröm volt az is, ahogy együtt működtek társaikkal a közös tevékenység során.

A gesztenyét próbáltam, mint kislabdát használni a mozgás tevékenységben. A gyerekek örömmel fogadták, mint új játékeszközt. Mivel kisebb a mérete a kislabdánál és keményebb, nehezebben tudták végezni vele a gyakorlato-
kat, de a célnak megfelelően fel lehet használni. A mozgásos

tevékenységek is tele voltak matematikai tartalommal, például a gyermekek maguk számolták meg, ugrották ki, lépték ki, hogy hány méterre dobták el a gesztenyét.

A projektnek fontos állomása volt a gesztenyemasszából sünök készítése, mely csoportos munkában történt, így minden gyermek másokkal együttműködve dolgozott, de önálló munkára is nyílt lehetőség a saját sün díszítése során. A foglalkozás végén a gyerekek elhelyezték munkájukat Kippkopp kertjébe. A gyerekek a munkájukkal örömet szereztek Kippkoppnak, hogy berendezték a kertjét és lakók költöztek bele, másrészt a társas együttműködést is gyakorolták, és maguknak is örömet szereztek a saját sün megalkotásával.

A program alatt kíváncsiak voltak a gyerekek, gyakran látszott rajtuk a feladatokra való teljes odafigyelés, átélés, az elmélyült munka. A gyerekek visszajelzéseiből az derült ki, hogy megtalálták a feladatokban az alkotás örömét.